

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tractatus De Libertatibvs Ecclesiae Gallicanae

Charlas, Antoine

Leodii, 1684

Cap. IV. De potestate Judicum saecularium circa Censuras, ad cap. 6. & 8.
Puteani.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38227

CAPUT IV.

*De potestate Judicum secularium circa censuras, ad capp.
6. & 8. Puteani.*

1. **N**on solum Regios Judices, & Officiales à censuris eximit Puteanus, sed eis etiam alios eximendi facultatem tribuit pluribus in locis, præsertim cap. 6. & 8. Præterimus septimum, quia, ut cap. superiori notavimus, quæ illic, nec non cap. 4. & alibi de independentia Regis in temporalibus dicuntur, ad doctrinam lib. 4. expendenda sunt, vel, si mavis, ad regulam Decretalis Innocentii III. relatæ à Puteano præd. cap. 7. num. 4. In ea enim summo Pontifici directæ in temporalia jurisdictio negatur, indirectæ ratione peccati asseritur. *Non enim intendimus judicare de feudo, cujus ad ipsum spectat judicium, nisi fortè juri communi per speciale privilegium, vel contrariam consuetudinem aliquid sit detractum; sed decernere de peccato, cujus ad nos pertinet sine dubitatione censura, quam in quolibet exercere possumus & debemus. Non igitur injuriosum sibi debet Regia Dignitas reputare, si super hoc Apostolico judicio se committat.*

2. Quantum autem ad potestatem Judicum sæcularium circa censuras, in primis notandum est, quod in aliis ferè omnibus licet observare, non solum non nisi Canonibus, sed cum Canonibus etiam pugnare, quorum observatio libertas Ecclesiæ dicitur ab ipsismet Ecclesiasticæ libertatis impugnantibus. Senatus-consulta proferuntur ad constituendam Senatus in negotiis spiritualibus jurisdictionem; sed summorum Pontificum Decreta & Constitutiones opponimus. Si autem testimonia Pontificum, tanquam in propria causa loquentium recusantur; rejiciatur autoritas sæcularium sibi jus dicentium, & cum de rebus Ecclesiasticis agatur, ad Canones, præsertim Conciliorum Oecumenicorum, quibus ex omnium consensu præsidet Spiritus Sanctus, & adfunt etiam Laici pro jurium suorum defensione, recuratur.

3. Vult Puteanus posse Judices sæculares excommunicationes

L III

tiones

tionem abufivas declarare, atque Iudices Ecclefiafticos cogere ad abfolvendoſ ad cautelam eos, qui excommunicati fuerint. Quomodo id probat? Variis Senatum Placitis, ac fimilibus documentis. Contrarium offenditur pluribus ſummorum Pontificum Conſtitutionibus. Utris credet Catholicus? An neutris? Stet ſaltem Conciliorum ſtatutis.

4. Concilium generale Lugdunenſe ſub Gregorio X. cui Rex Franciæ per ſuos Legatos interfuit, Libertatem Eccleſiæ circa cenſurarum uſum duabus Conſtitutionibus ſcilicet 20. & 31. aſſeruit. Vigefimæ verba ſunt iſta; *Absolutionis Beneficium ab excommunicationis ſententia, vel quancumque revocationem ipſius aut ſuſpenſionis, ſeu etiam interdicti per vim & metum extortam præſentis conſtitutionis autoritate omnino viribus vacuumus. Ne autem ſine vindicta violentia creſcat audacia, eos, qui abſolutionem, ſive revocationem huiusmodi, vel metu extorſerint, excommunicationis ſententia decernimus ſubiacere.* Conſtitutio autem 31. ſic ſe habet: *Quicumque pro eo, quod in Reges, Principes, Barones, Balliuos, vel quolibet Miniſtros eorum, aut quoscumque alios, excommunicationis, ſuſpenſionis, ſeu interdicti ſententia fuerit pronulgata, licentiam alicui dederint occidendi, capiendi, ſeu alias in perſonis, aut bonis ſuis, vel ſuorum, gravandi eos, qui tales ſententias protulerunt, ſive quorum ſunt occaſione prolata, vel eaſdem ſententias obſervantes, ſeu taliter excommunicatis communicare nolentes, niſi licentiam ipſam re integrâ revoverint, vel ſi ad bonorum captionem occaſione ipſius licentiæ ſit proceſſum, niſi bona ipſa ſint infra octo dierum ſpatium reſtituta, aut ſatiſfactio pro ipſi impenſa, in excommunicationis ſententiam incidant ipſo factò.*

5. Manifeſtiùs repugnat Concilio Tridentino doctrina Patreani cap. 6. 8. & 9. adſcribentis Iudicibus ſæcularibus juſ præcipiendi ſuperioribus Eccleſiaſticis, ut à cenſuris abſolvant. Hæc ſunt Concilii verba ſeſſ. 25. de reform. cap. 3. *Nefas autem ſit ſæculari cuilibet Magiſtrato prohibere Eccleſiaſtico Iudici, ne quem excommunicet, aut mandare, ut latam excommunicationem revocet, ſub prætextu, quod contenta in præſenti Decreto non ſint obſervata; cum non ad ſæculares, ſed ad Eccleſiaſticos hæc cognitio pertineat.* Quæ ultima verba notanda ſunt, ne quis exiſtimet præxim Gallicanorum Magiſtratuum poſſe juſ facere adverſus hanc Eccleſiæ juridiſtinctionem. Reſpueatur fortassis à Gallis hujus Concilii autoritas: ſed utrum in materia ſpirituale Concilio Oecumenico adhibenda ſit fides, potiùs quàm Curiis ſæcularibus, quarum pla-

placita proferuntur, nescio quomodo possit à Catholicis in dubium revocari.

6. Quid quod ab ipsis etiam Regibus Christianissimis illa Parliamentorum praxis fuit prohibita. Id constat ex edicto Melodunensis anni 1580. art. 23. à Puteano citato cap. 8. num. 8. sub finem, & relato tom. 5. parte 8. tit. 2. actorum Cleri Gallicani. „ Prohibemus, inquit, Henricus III. Sigillorum Cancelliarum nostrarum Custodibus, ne rescripta Appellatoria, (Gallicè Lettres de Relief) expediantur quibus jubeatur, ut in carcere detenti Judicium Ecclesiasticorum autoritate, illinc educantur, aut ut beneficium absolutionis illis conferatur, qui à prædictis Judicibus fuerint excommunicati. Edicti etiam Melodunensis an. 1571. art. 18. sic decretum fuerat; *Atque ut omnis amoveatur difficultas ab art. 16. Constitutionum nostrarum Aurelianensium anni 1560. statuimus, ut Prelati, Pastores, & Curati possint monitionibus & censuris Ecclesiasticis nisi in iis casibus, in quibus licet per sancta Decreta, & Concilia. Referatur etiam hoc Edictum loco citato actorum Cleri Gallicani, & articulus iste seorsim tom. 2. parte 1. cap. 19. ubi notatur, eum fuisse verificatum, ut illic dicitur eâ conditione, ut Clerici pro debitis pecuniariis non excommunicarentur, atque Senatus-consultum huic edicto consonum fuisse prolatum 22. Januar. 1573.*

7. Carolus Fevret, lib. 7. de abusu cap. 2. luculentius affirmat potestatem absolvendi ab excommunicatione ad cautelam ad Curias sæculares pertinere, quod hæresis manifesta est; nisi fortè ab ea nota excusetur, quia initio illius numeri, finem excommunicationis ad cautelam eum assignat, *ut litigantes legitimam personam haberent standi in judicio, ut testabiles, vel testes esse possent; denique ut lis cum eis legitimo Marte decurrere posset.* Verùm postea effectum spirituales ejusmodi absolutioni tribuit, cum ait; „ Duluc in suis Placitis, seu Arrestis lib. 2. tit. 2. Arresto 9. meminit clausulæ supra positæ in rescriptis Appellatoriis inseri solitæ; & ait Curiam jure merito concedere illas absolutiones ad cautelam, cum pium ac religiosum esset, ut Christianus Sathanicæ tyrannidi addictus, modis omnibus in libertatem assereretur. Dixerat autem antea hujusmodi absolutiones regulariter quidem ab Ecclesiasticis

636 TRACTATUS DE LIBERTATIBVS,
fiasticis Judicibus impertiendas esse; quia tamen illi diffi-
ciliores, ac morosiores se præbebant, recursum esse ad Ma-
gistratus Civiles, præsertim ad Curias supremas, utpotè ex
Ecclesiasticis, & ex Laicis Judicibus constantes, quasi non
esset minimus in Parlamentis Senatorum Ecclesiasticorum
numerus, & non haberentur hujusmodi Curie simpliciter
sæculares, nullatenus autem Ecclesiasticæ.

8. Hæreticum igitur esset Curis sæcularibus, quod vide-
tur Puteanus intendere cap. 6. præsertim in tit. num. 11. &
in num. 19. potestatem tribuere illos, qui verè sunt excom-
municati, ab hujusmodi vinculis liberandi, & sententias
de rebus spiritualibus à Judicibus Ecclesiasticis prolatas eve-
tendi, atque, ut vulgò dicitur, cassandi, & annullandi. Si
autem Senatus-consulta ita interpretari pietas suadeat, non
ut excommunicatos absolvant, sed verè excommunicatos non
esse declarent; præterquam quod extra proprios limites sem-
per excurrunt (Theologorum enim est, non juris civilis con-
sultorum de censuræ validitate, aut invaliditate decernere,
vel etiam Episcoporum, aliorumve Judicum Ecclesiasticorum,
si judicialis sententia proferenda sit) quid juvat Judicis sæcu-
laris declaratio, ut à Censuræ vinculo solvatur, quire vera
illo innodatus coram Deo existit?

9. Licet autem benigniùs Puteani, & Fevreti mentem in-
terpretemur, & supponamus eos non aliter jus circa absolu-
tiones ad cautelam vindicasse Curis sæcularibus, quàm ut
possent imperare Judicibus Ecclesiasticis, eosque cogere ad ab-
solvendos excommunicatos (quod tamen ipsis non licere jam
ostendimus) quomodò ferendus erit idem Fevretus in eo, quod
illis Curis permittit, quem voluerint Judicem Ecclesiasticum,
quamvis personæ absolvendæ non sit superior, committere? Si
enim Curia ipsa neminem potest absolvere, cum non Ma-
gistratibus politicis, sed Apostolis, eorumque Successoribus
dictum sit Matt. 18. *Amen dico vobis, quæcumque alligaveritis super ter-
ram, erunt ligata & in Cælo, & quæcumque solveritis super terram, erunt so-
luta & in Cælo.* Quomodò absolvendi potestatem, quam non
habet, conferre poterit, præsertim cum majus aliquid sit po-
testatem aliquam alteri communicare, quàm per se illam
exercere.

C A.